

ЗВІТ
Департаменту охорони
культурної спадщини
виконавчого органу
Київської міської ради
(Київської міської
державної адміністрації)
за 2024 рік

ЗВІТ

Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу
Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)
за 2024 рік

Культурна спадщина України є невід'ємною частиною європейського та світового культурного надбання, важливим джерелом стратегічного розвитку держави, транслятором художніх традицій та цінностей поколінь, ресурсом конструювання української ідентичності. Ця фундаментальна складова, а також модернізація підходів до її охорони, збереження та використання мають відповідати викликам, які постали перед Україною сьогодні.

Одне з центральних місць у загальній справі охорони вітчизняної культурної спадщини надається Києву як столиці Незалежної України. Багатоплановість та домінуюча роль столиці знайшла своє матеріальне втілення в монументальних комплексах, ансамблях, окремих пам'ятках різних типів та видової приналежності.

Основні документи:

- ✓ МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА «ОХОРОНА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ М. КИЄВА НА 2022–2024 РОКИ»;
- ✓ Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2024–2026рр.;
- ✓ Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року «Збереження та розвиток об'єктів культурної спадщини міста Києва»;
- ✓ Конституція України;
- ✓ Закони України «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру», «Про охорону археологічної спадщини»;
- ✓ Земельний кодекс України, Цивільний кодекс України, закони України «Про благоустрій населених пунктів», «Про основи містобудування», «Про музеї та музейну справу», «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про столицю України – місто-герой Київ».

Важливим завданням у системі організаційно-правових заходів у сфері охорони культурної спадщини є ведення державного обліку об'єктів культурної спадщини міста Києва. Належна організація обліку включає наступні заходи:

- виявлення об'єктів культурної спадщини;
- дослідження та взяття їх на державний облік (підготовка наказів про надання статусу щойно виявленого об'єкта та ведення Переліку об'єктів культурної спадщини міста Києва);
- забезпечення їх обліковою документацією (облікові картки, паспорти) та здійснення заходів для направлення до МКСК з метою занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та надання статусу пам'ятки місцевого або національного значення.

Впродовж 2024 року було забезпечено:

- розроблення облікової документації на 178 (у 2023 р. – 178) щойно виявлених об'єктів культурної спадщини м. Києва, серед яких знаковими є:
 - будівля на вул. Кониського, 22;
 - будинок на вул. Обсерваторній, 6;
 - ансамбль керамічних панно на будинку на бул. Т.Шевченка, 50-52;

- будівлі на вул. Антоновича, 7, 7б, 7в;
- палац одружень на просп. Берестейському, 11;
- фундаменти палацу Кирила Розумовського на вул. І.Мазепи, 3 літ. В/Г;
- поховання відомих діячів: Юкельсона М. Б. на вул. Дорогожицькій, 7; Корчака - Чепурківського О. В. на вул. Верхній, 21, Мороз-Стрілець Т. М. на вул. Верхній, 21;
- пам'ятник Андрію Первозванному на Парковій дорозі;

- -подано документи до МКСК на 137 (у 2023 р. – 172) пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини для занесення їх до Реєстру та надання статусу пам'яток;

- прийнято накази про занесення 21 (у 2023 р. – 40) об'єкта до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва з наданням їм статусу щойно виявлених об'єктів;

- розроблено 20 (у 2023 році – 14) паспортів на пам'ятки культурної спадщини місцевого та національного значення, в яких визначені найцінніші автентичні елементи пам'яток та предмет їх охорони;

- виявлено 59 цінних історичних будинків, по яким підпорядковані наукові установи проводять дослідження з метою взяття їх на державний облік;

- постійно оновлюється Перелік об'єктів культурної спадщини міста Києва, який оприлюднюється на сайті Департаменту.

Якісний облік забезпечує збереження об'єктів культурної спадщини Києва, яке забезпечується в процесі розгляду відповідної дозвільної документації на проведення робіт на таких об'єктах та наданні адміністративних послуг у цій сфері.

Впродовж 2024 року було забезпечено:

- розгляд 82 пакетів проєктної/науково-проєктної документації щодо виконання робіт на об'єктах культурної спадщини або їх територіях (64 у 2023 році);

- опрацювання 662 документів щодо розміщення рекламних засобів на об'єктах культурної спадщини або їх територіях (436 у 2023 році);

- підготовку інформації щодо режимоутворюючих об'єктів культурної спадщини та обмежень у використанні на 524 земельні ділянки з метою занесення цих обмежень до Державного земельного кадастру (1252 у 2023 році);

- надання 216 адміністративних послуг щодо погодження оренди/приватизації/відчуження пам'яток;

- проведення 15 засідань Консультативної ради, на яких надані рекомендації власникам та проєктним організаціям по реставрації об'єктів (10 засідань у 2023 році).

Окремо можна зазначити, що Департаментом були розглянуті та погоджені такі важливі для міста проєкти:

- Реставрація з пристосуванням під створення сучасної клінічної бази для лікування онкологічних захворювань громадського будинку - Клінічний корпус

№1 (літ. Г) Національного інституту раку на вул. Ломоносова. (Юлії Здановської), 33/43 у Голосіївському районі м. Києва;

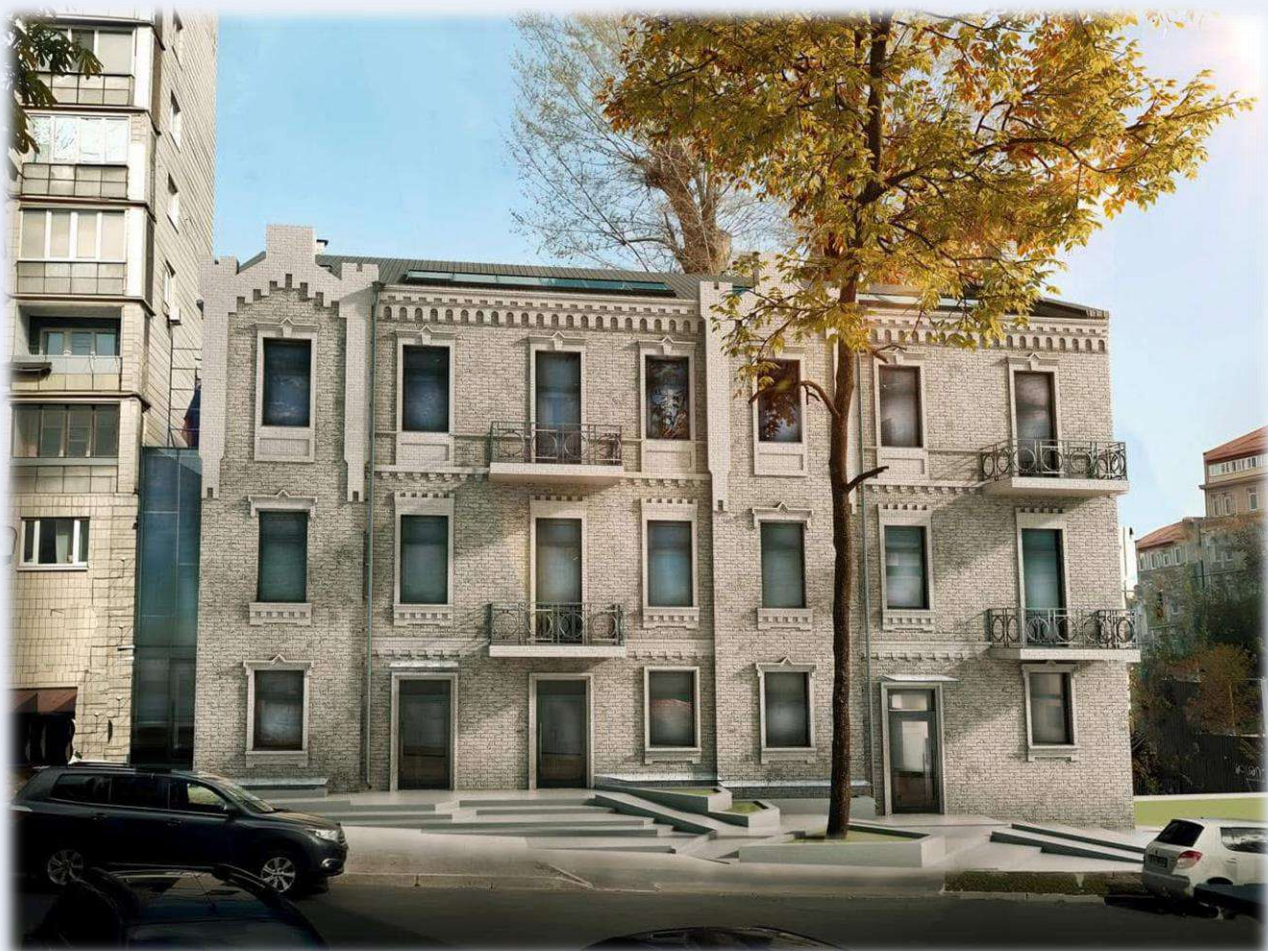
- Реставрація з пристосуванням автопроїздів мосту Метро через р. Дніпро. (Противарійні роботи);

та ті, що були пошкоджені внаслідок збройної агресії російської федерації

- Реставрація нежитлової будівлі (пам'ятка історії місцевого значення), що розташована за адресою вул. Жилянська, 96 у Голосіївському районі м. Києва, пошкодженої внаслідок військової агресії російської федерації. Противарійні роботи;

- Реставрація будівлі Національного музею «Київська картинна галерея» по вул. Терещенківська, 9 у Шевченківському районі м. Києва. Усунення пошкоджень внаслідок воєнних дій у період збройної агресії російської федерації проти України.

Також на одному із засідань розглянуто концепцію реставрації житлової будівлі на вул. Володимирській, 93. Ця будівля є важливою пам'яткою архітектури, яка вимагає особливої уваги для збереження її історичної цінності. Раніше було підписано меморандум про реставрацію цієї пам'ятки, що передбачає збереження її автентичного вигляду та архітектурних деталей. Розроблену концепцію реставрації, яка була представлена на розгляд членів Консультативної ради, схвалено для подальшого проєктування.

Одним із актуальних питань діяльності Департаменту в умовах повномасштабного вторгнення є здійснення заходів із декомунізації.

Розпорядженням Київського міського голови від 14.09.2022 № 508 утворено міжвідомчу робочу групу з вивчення питань щодо усунення пам'ятних об'єктів, пов'язаних з історією і культурою росії та сср, з публічного простору міста Києва, до складу якої увійшли депутати та депутатки Київської міської ради, представниця Міністерства культури та стратегічних комунікацій України (надалі – МКСК), представники структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), профільних наукових інституцій.

Департамент здійснює організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності робочої групи, яка займається напрацюванням заходів *щодо усунення з публічного простору пам'ятних об'єктів, пов'язаних з історією та культурою росії та сср*.

Робочою групою опрацьовано 490 об'єкти.

За результатами роботи робочої групи підготовлені проекти рішень Київської міської ради та станом на сьогодні рішеннями Київської міської ради затверджено 251 об'єкт, що підлягає демонтажу повністю або його окремі елементи, які мають символіку російської імперської політики, пов'язані з історією та культурою сср.

Відповідальними за демонтаж об'єктів та елементів символіки на об'єктах є Департамент територіального контролю міста Києва (ДТК) спільно з балансоутримувачами об'єктів і районними в місті Києві державними адміністраціями.

За інформацією Департаменту територіального контролю міста Києва станом на 19.11.2024 вжито заходи щодо демонтажу 117 об'єктів, що увійшли до рішення Київради від 13.07.2023 № 6880/6921 (зі змінами та доповненнями).

Особливої актуальності набула наразі діяльність Департаменту в напрямку охорони об'єктів культурної спадщини.

- реєстрація кваліфікаційних документів та дозволів на проведення археологічних розвідок, розкопок;
- захист пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини від загрози знищення, руйнування або пошкодження;
- підготовка розпоряджень та приписів щодо охорони пам'яток місцевого значення, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини;
- призначення відповідних охоронних заходів щодо пам'яток місцевого значення та їх територій;
- здійснення контролю за виконанням охоронних договорів в установленому порядку;
- за визначений період проведено 519 обстежень об'єктів культурної спадщини, направлено 109 приписів, 17 актів про вчинення правопорушення та 17 постанов про накладення фінансових санкцій та складено 1 протокол про вчинення адміністративного правопорушення, зареєстровано 11 дозволів на проведення археологічних розвідок, розкопок;

- укладено 230 охоронних договорів на об'єкти культурної спадщини (їх частини).

Значна увага приділяється питанню збереженню об'єктів культурної спадщини міста Києва.

Згідно рішення Київради від 14.12.2023 № 7531/7572 «Про бюджет міста Києва на 2024 рік» та Наказів Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) передбачено виконання ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах Київського науково-методичного центру по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій, зокрема:

- Реставрація будинку прибуткового, в якому проживали відомі Художники М. Врубель, В. Орловський, В. Котарбинський, родина Прахових, пам'ятки архітектури, історії монументального мистецтва місцевого значення по вул. Десятинній, 14;
- Ремонтно-реставраційні роботи фасадів та пошкоджених приміщень, ремонт електромережі житлового будинку Ювеліра Захара Брезгунова (1815р.; 1860р.) за адресою: Андріївський Узвіз, 5/31;
- Реставрація житлового будинку, пам'ятки містобудування і архітектури національного значення по вул. Сковороди, 9-Б, за адресою: м. Київ, Подільський район, вул. Сковороди, 9-Б (проекування).

Впродовж 2024 року у сфері консервації предметів археології виконано наступні заходи:

1. Відреставровано, законсервовано та передано до музею – 144 предмети.

У контексті проведення підготовчих робіт до здійснення консерваційних заходів щодо предмета археології «Короб», який зберігається в розкопі на території пам'ятки археології, історії національного значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва» (Поштова площа,

охоронний № 260094), виконано відбір тестового зразка археологічної деревини для експериментальної перевірки та відпрацювання методик консервації із застосуванням полімерів та радіаційної обробки. Сформульовані методологічні підходи до фізико-хімічних досліджень і методів консервації археологічної деревини та підготовлені технічні завдання для їх проведення спільно з Інститутом фізики НАН України. Спільно зі спеціалістами Інституту археології НАН України відпрацьовано підходи щодо попередньої підготовки зразків Поштової площі до консерваційних процедур. Проведено очищення тестового зразка археологічної деревини та розпочато процес його вимочування в дистильованій воді, що є першим етапом консервації. Продовжуються роботи з консервації тестових зразків. Розроблено ескізний проєкт системи фільтрації для консерваційних розчинів. На основі мініатюрної помпи створена система фільтрації розчинів для установки з обробки тестових зразків. Підготовлено матеріали для публікації статті щодо характеристики деревини Поштової площі методом інфрачервоної спектроскопії.

Підготовка та участь у засіданнях робочої групи в МКІП з розробки плану розвитку музею на пам'ятці археології, історії національного значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва».

З метою проведення подальших науково-дослідних консерваційних робіт археологічних артефактів (волога деревина), підписано меморандум про взаєморозуміння та співробітництво й довгострокову співпрацю між Комунальним закладом «Центр консервації предметів археології» та Інститутом фізики НАН України з метою проведення подальших науково-дослідних консерваційних робіт археологічних артефактів (волога деревина).

3. В рамках Меморандумів про взаєморозуміння та співробітництво й довгострокової співпраці між Комунальним закладом «Центр консервації предметів археології» та Археологічним музеєм Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національним музеєм «Київська картинна галерея», Музеєм гетьманства завершено реставраційно-консерваційні роботи щодо музейних предметів відповідно до укладених угод:

- завершено реставраційно-консерваційні роботи щодо предметів археології з колекції Археологічного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка (48 музейних предметів, матеріал - кольоровий метал). Музейні предмети після здійснення консерваційно-реставраційних робіт передано до музею. Проведено моніторинг стану відреставрованих у минулі роки музейних предметів з колекції музею.

- завершені реставраційно-консерваційні роботи щодо 2 музейних предметів (матеріал – дерево, скло, оксамит, метал) з колекції Національного музею «Київська картинна галерея». Музейні предмети після здійснення консерваційно-реставраційних робіт передано до фондів музею. Проведено моніторинг стану відреставрованих у минулі роки музейних предметів з колекції музею.

- завершено реставраційно-консерваційні роботи щодо 54 предметів археології (матеріал – кольоровий та чорний метал) з колекції Музею

гетьманства. Музейні предмети після здійснення консерваційно-реставраційних робіт передано до музею.

Капсульний замок рушниці XVIII ст.

Монети соліди (боратинки) Яна Казимира середини XVII ст. зі скарбу, знайденого на Черкащині та переданого до Музею гетьманства у квітні 2023 року.

Реставровані музейні предмети в експозиції Музею гетьманства

- Завершено консерваційно-реставраційні заходи щодо 40 предметів нумізматичної колекції (монети до 2005 року випуску) відділу «Музей грошей» Департаменту комунікацій Національного банку України. Фахівцями Центру спільно з експертами Бюро науково-технічної експертизи «Арт-лаб» проведено дослідження щодо хімічного складу монет та отримано експертний висновок (експертиза виконана к.х.н. Оленою Андріановою). Музейні предмети після здійснення консерваційно-реставраційних робіт передано до музею (позапланово, в рамках Договору).

4. У рамках Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво й довгострокової співпраці між Комунальним закладом «Центр консервації предметів археології» та Кафедрою архітектури та реставрації Національного університету «Львівська політехніка» триває проведення лабораторних досліджень зразків будівельного розчину та цегли мурованої кладки Богоявленського собору (позапланово).

5. Підготовлено та проведено 9 засідань науково-реставраційної ради Комунального закладу «Центр консервації предметів археології» щодо взяття на реставрацію, прийняття після реставрації пам'яток історії та культури (рухомих).

Для формування переліку державно-приватного партнерства, підготовлено та подано два проєкти (реставрація, реконструкція об'єктів культурної спадщини).

6. Написано висновок на історичну довідку к.і.н. Тимура Бобровського стосовно щойно виявленого об'єкта культурної спадщини «Фундаменти палацу Кирила Розумовського, 1780-ті рр.».

Взято участь у підготовці облікової документації щодо об'єкта культурної спадщини «Фундаменти палацу Кирила Розумовського» (проведено історико-архітектурні та бібліографічні дослідження спільно із розробником історичної довідки та облікової картки).

За ініціативи власника, прийнято рішення відкоригувати Проєкт реконструкції будинку (літ. «В») відповідно до предмету охорони пам'ятки, внаслідок чого було укладено договір з ТОВ «Архітектурне бюро «Реставратор» на розробку проєкту протиаварійних та реставраційних робіт на пам'ятці. Вказаний проєкт було розглянуто на Консультативній раді при Департаменті та укладено охоронний договір між власником та Департаментом. Фахівцями Центру проведено наукові дослідження та підготовлено історико-бібліографічні

матеріали в рамках розробки проєкту протиаварійних та реставраційних робіт на пам'ятці археології місцевого значення «Фундаменти палацу Кирила Розумовського, 1780-ті рр.».

Згідно плану роботи Центру проведено історико-архітектурні та бібліографічні дослідження, фотофіксацію об'єктів культурної спадщини на території пам'ятки археології місцевого значення «Культурний шар Подолу» (для обговорення на засіданні «круглого столу»):

- Залишки мурованої споруди XII ст. (вул. Волоська, 11 (на проїжджій частині));
- Залишки церкви Миколи Доброго XVI–XIX ст. (вул. Покровська, 6);
- Залишки Воскресенської церкви XVI–XIX ст. (провулок Хорива, 4);
- Залишки церкви Свв. Костянтина і Олени другої половини XVII–XIX ст. (вул. Кирилівська, 8/6);
- Залишки Грецького Катерининського монастиря та його цвинтаря XVIII ст. (Контрактова площа, 2 б);
- Культурний шар Флорівського монастиря XVI – XIX ст. (вул. Фролівська, 6/8; Притисько-Микільська вул., 5);
- Залишки дерев'яної церкви Св. Василя та її цвинтаря XVII– XVIII ст. (вул. Притисько-Микільська, 5);
- Залишки церкви Св. Петра і Павла XVII – XIX ст. (вул. Притисько-Микільська, 4);
- Залишки київської ратуші XVIII ст. (пл. Контрактова, 1).

Відповідно до рішення Департаменту щодо віднесення шести об'єктів до нерухомих об'єктів культурної спадщини, підготовлено для розгляду (згідно вимог Наказу Міністерства культури та інформаційної політики України «Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» від 1 березня 2024 р. № 158 (враховуючи зміни, внесені Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 28 березня 2024 р. № 244)) та розглянуто на Консультативній раді Департаменту охорони культурної спадщини історичні довідки та облікові картки на вказані об'єкти:

- Культурний шар поселення «Озеро Бабине». XI–XII ст. (місто Київ, район Дніпровський, центральна частина о. Труханів, на північ від вул. Труханівської, біля південно-західного краю озера Бабиного);

- Культурний шар поселення «Совки». XI – перша половина XIII ст. (місто Київ, район Солом'янський, між вул. Пронівською та ґрунтовою дорогою, прокладеною через територію садівницького товариства «Фронтвик» (поле «Північне»));

- Культурний шар багат шарового поселення «Бортничі 14». III – кінець II тис. до н.е., II–I тис. до н.е. та XVI–XVIII ст. (місто Київ, район Дарницький, на північний захід від перетину вул. Левадної та Мостової, на захід від магістрального каналу Бортницької станції аерації, у заплаві Дніпра на дюні на південний захід від Бортничів);

- Культурний шар поселення «Троєщина-2» (давнє с. Троєщина). XVII–XIX ст. (місто Київ, район Деснянський, на місці колишнього села Троєщина (урочище Старе село), на північний захід від вул. Толочанської, між затокою

Доманя та руслом р. Десенка (Чортория));

- Курганний могильник «Голосіїв-1». Х–ХІ ст. (місто Київ, район Голосіївський, на північ від вул. Академіка Тронька (територія Національного природного парку «Голосіївський», у південній частині Голосіївського лісу, у 120 м на північ від краю лісу і приблизно за 0,6 км на захід від Національного музею народної архітектури та побуту України));

- Курганний могильник «Голосіїв-2». Х–ХІ ст. (місто Київ, район Голосіївський, на північ від вул. Академіка Тронька (територія Національного природного парку «Голосіївський», у Пд частині Голосіївського лісу, у 350–400 м на Пн-Сх від курганного могильника «Голосіїв-1»). Могильник займає найвищу ділянку вододілу між верхів'ями двох балок. Відстань від могильника на Пд-Сх до центрального входу до Національного музею народної архітектури та побуту України – близько 0,65 км).

Відповідно до рішення засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), протокол № 13/24 від 31 жовтня 2024 р. підготовлено додаткову інформацію щодо землевласників/землекористувачів земельних ділянок стосовно облікової документації на вказані об'єкти.

Фахівцями Центру опрацьовано вихідні дані, необхідні для розроблення Плану організації території Національного заповідника «Давній Галич» (позапланово, в рамках Договору).

Підготовлено охоронний договір на пам'ятку архітектури місцевого значення «Будівля Міністерства освіти та деревообробної промисловості» (м. Київ, Шевченківський район, вул. Хрещатик, 34) (виготовлено Паспорт, акт технічного стану, опис культурних цінностей і предметів пам'ятки, історичну довідку; позапланово, в рамках Договору).

Проведено архівно-бібліографічне вивчення двох пам'яток археології міста Запоріжжя: Курган (вул. Лахтинська, 9), Курган (вул. Сагайдачного (Бородінська), 12-12А) (позапланово, в рамках Договору).

Проведено архівно-бібліографічне вивчення восьми щойно виявлених об'єктів культурної спадщини міста Запоріжжя: Прибутковий будинок Д.А. Мінаєва, 1909 р. (пр. Соборний, 6), Будинок Кононова, 1910 р. (вул. Троїцька, 31), Міська садиба, 1908-1910 рр. (вул. Поштова, 38), Особняк Я.Я. Дика, Кін. ХІХ ст. – поч. ХХ ст. (вул. Сергія Серікова, 24), Житловий будинок, Кін. ХІХ ст., приблизно 1897 р. (вул. Барикадна, 39), Будинок управління «Дніпроенерго», 1927 р., відбудова 1950 р., прибудова 1970 р. (вул. Гребельна, 2), Палац культури енергетиків, 1949 р. (бул. Вінтера, 16), Палац культури ЗАЛК, 1950-1952 рр. (пр. Металургів, 1А) (позапланово, в рамках Договору).

Фахівцями Центру опрацьовано історико-архівні та бібліографічні матеріали щодо об'єктів культурної спадщини міста Києва (позапланово, в рамках Договору):

- пам'ятка історії місцевого значення «Будинок, в якому у червні 1879р. перебував Л.М Толстой» (рішення виконавчого комітету Київської міськради народних депутатів від 30.07.1984 № 693, м. Київ, вул. Гетьмана Павла

Скоропадського, 9 (вул. Льва Толстого, 9));

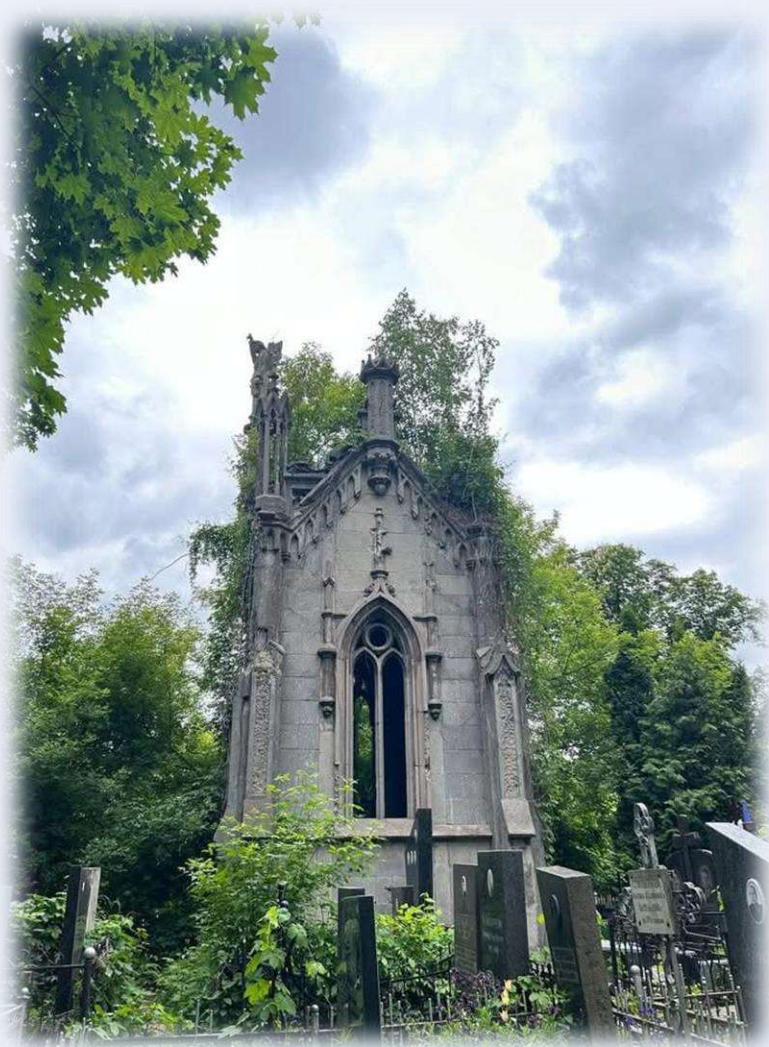
- пам'ятка історії місцевого значення «Будинок прибутковий, в якому містилася чоловіча гімназія № 8, де навчався артист балету С. Лифар, викладали професори: історик Ф.І. Титов, зоолог В.М. Артоболевський (1897-1899 роки, 1950-ті роки, 1915-1919 роки) (наказ Міністерства культури і туризму України від 15.04.2008 №424/1/16-08; м. Київ, площа Івана Франка, 5);

- пам'ятка архітектури місцевого значення «Жилий будинок, кінець ХІХ ст., 1890 р.» (наказ МКІП від 27.05.2024 № 379, охоронний № 3538-Кв; м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 60).

Повномасштабне вторгнення оголошило важливість сприйняття українцями власної неповторності та самоідентифікація як нації. Важливим способом покращення самоусвідомлення є популяризація культурної спадщини.

Департамент охорони культурної спадщини КМДА та Київський науково-методичний центр охорони пам'яток історії та культури підписали Меморандум про співпрацю для збереження історичної пам'ятки – каплиці графів Вітте із Громадською організацією «Україна Інкогніта» та благодійний фонд «Гуртум». Цей документ визначає основи співробітництва для збереження історичних некрополів Києва, зокрема, проведення популяризації, дослідження, ремонту та реставрації каплиці графів Вітте – об'єкта культурної спадщини, зведеного у 1910-х роках за проєктом видатного архітектора Владислава Городецького. Цей проєкт є прикладом ефективної взаємодії громадськості, благодійників і міської влади, спрямованої на відновлення історичної спадщини.

З метою популяризації культурної спадщини міста Києва Київським науково-методичним центром по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій:

- ✓ Проведено лекцію з воркшопом на вул. Спаська, 12 для студентів II курсу Київської Академії мистецтв в рамках щорічної студентської практики з інформації щодо будинку Апштейна (історія, архітектура, оздоблення інтер'єрів).

- ✓ Проведено екскурсію та творчий воркшоп «Архітектурна творчість А. Меленського крізь призму культурної спадщини Києво-Подолу» для студентів Київського національного університету будівництва і архітектури, 20 червня 2024 року.

- ✓ Взято онлайн участь у воркшопі «Взаємодія з донорами в питаннях захисту (консервації пам'яток архітектури України, що зазнали ушкоджень внаслідок війни».

- ✓ Забезпечено проведення практики з організацією воркшопу для студентів КНУБА екскурсія по будинку на вул. Спаська, 12; лекції про архітекторів А. Меленського, В. Рикова та П. Альошина.

- ✓ Проведено воркшоп «Охорона та збереження об'єктів культурної спадщини міста Києва 2022-2024» для студентів КНУБА, присвячених

актуальним питанням виявлення, дослідження, наукового вивчення об'єктів культурної спадщини м. Києва, виготовлення облікової документації.

✓ В рамках проведення екскурсії, по будинку вул. Спаська. 12 для представників ГО «Музей відкрито на ремонт», організовано воркшоп.

З метою популяризації серед широких верств населення знань про археологічні дослідження Києва та України здійснено наступні заходи:

- Прочитано лекцію «Богоявленський собор Києво-Братського монастиря на Подолі у XVII – першій третині XX ст.: історія та дослідження» у Клубі «Київ та кияни» (Київський будинок вчених НАН України, 22 лютого 2024 р.).

- До Міжнародного дня пам'яток і визначних місць (18 квітня 2024 р.) організована планшетна виставка «Братство. Богоявлення. Собор», присвячена історії та дослідженню Богоявленського собору Києво-Братського монастиря. Під час роботи виставки проведена тематична екскурсія для учасників круглого столу з нагоди свята.

- В рамках дослідження Богоявленського собору 24 квітня 2024 р. була проведена екскурсія «Археологічно-архітектурне вивчення об'єкта культурної спадщини «Залишки Богоявленського собору Києво-Братського монастиря»» та підготовлено слайдово-текстову презентацію (підбір зображень, написання текстів, створення презентації) про збереження (консервацію та музеєфікацію) археологічних пам'яток Києва та про вивчення об'єкту культурної спадщини «Залишки Богоявленського собору Києво-Братського монастиря».

З нагоди 28 річниці прийняття Конституції України підготовлено і проведено наступні заходи:

- Лекція для студентів та викладачів Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка «Пилип Орлик – автор першої української Конституції, гетьман в еміграції (1710 – 1742)»;

- Екскурсія «Магдебурзьке право у Києві XVI–XVIII ст. – перший прояв європейських демократичних засад в Україні».

З нагоди 80-річчя заснування кафедри археології та музеєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулось відкриття виставки відреставрованих предметів археології зі збірки Музею, підготовленої Центром спільно з Археологічним музеєм КНУ.

З нагоди 80-річчя заснування кафедри археології та музеєзнавства КНУ відбулась спільна конференція Центру та кафедри археології та музеєзнавства КНУ «Археологія, музейна справа та пам'яткознавство», за участі Інституту археології НАН України, Спілки археологів України, Центру палеоетнологічних досліджень (3-4 жовтня 2024 р.). Науковцями Центру проголошено дві доповіді: «Діяльність Центру консервації предметів археології в контексті реставрації та збереження пам'яток археології із зібрання Археологічного музею КНУ» та «Кремінний наконечник дротика доби бронзи з Криму (за документами Наукового архіву Національного музею історії України)».

- Підготовка до друку, видання збірника тез спільної конференції Центру та кафедри археології та музеєзнавства Київського національного університету

ім. Т. Шевченка «Археологія, музейна справа та пам'яткознавство» (3–4 жовтня 2024 р.).

- У рамках Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво й довгострокової співпраці між Комунальним закладом «Центр консервації предметів археології» та Музеєм гетьманства підготовлено виставку, де представлено відреставровані фахівцями Центру 54 одиниці музейних предметів групи археологія. Серед них 50 монет з грошового скарбу в 460 одиниць середини XVII ст. та розпочато роботу щодо підготовки концепції спільного виставкового проєкту «Пам'ятки Подолу – подорож у минуле».

- Прийнято участь у панельній дискусії «Об'єкти культурної та природної спадщини ЮНЕСКО – наплив туристів кидає виклик місцевим громадам» в рамках роботи 9-го Європейського Конгресу Місцевого Самоврядування «Майбутні ідеї децентралізації у світі що змінюється» (4–5 березня 2024 р., м. Миколайки, Польща). Під час панельної дискусії ознайомлено присутніх з діяльністю КЗ «Центр консервації предметів археології» Департаменту охорони культурної спадщини КМДА у галузі охорони та збереження археологічної спадщини Києва, зокрема археологічними дослідженнями у 2023 р. нововиявленого об'єкту культурної спадщини «Залишки Богоявленського собору Києво-Братського монастиря», що відбулись за підтримки та сприяння вітчизняних наукових академічних інституцій та київських громадських організацій. Доповідь супроводжувалась слайдовою презентацією, завдяки якій присутні мали змогу ознайомитись як зі всесвітньо-відомими архітектурними пам'ятками Києва, так і з пам'яткою археології місцевого значення «Культурний шар Подолу IX–XVIII ст.»

- Прийнято участь у XXXIII-й Міжнародній науково-практичній конференції «Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні» (3–4 жовтня 2024 р. Ніжинський краєзнавчий музей імені Івана Спаського, Національний заповідник «Глухів», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України, Історико-культурна асоціація «Україна – Туреччина»): доповідь «Церква Різдва Іоанна Предтечі на Київському Подолі у XVII – першій третині XX століття».

- Прийнято участь у щорічній науково-практичній конференції «Київ і кияни», 11–12 листопада 2024 року (Музей історії міста Києва) з доповіддю на тему: «Київська пам'ятка археології – гора Дитинка»; опубліковано статтю: Київська пам'ятка археології – гора Дитинка // Київ і кияни: матеріали щорічної науково-практичної конференції, м. Київ, 11-12 листопада 2024 р. Вип. 16 / Відп. ред. А.Сушко; Редкол. Т.Водотика, О.Друг, В.Івакін, В.Нахманович, С.Панькова, А.Турчанінов. Київська міська державна адміністрація, Департамент культури; Музей історії міста Києва; НАН України. Інститут історії України, Інститут археології. Київ: Видавничий дім «АДЕФ-Україна», 2024. – С. 37 – 42.

- Прийнято участь у XIV Міжнародній науковій конференції «Православ'я в Україні»: «До 970-річчя з дня упокоєння благовірного князя Ярослава Мудрого» (Київ, 7 листопада 2024 р., Православна Церква України (Українська Православна Церква), Київська православна богословська академія, Національна Академія Наук України, Інститут української археографії та

джерелознавства ім. М.С.Грушевського, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Національний заповідник «Софія Київська», Вишгородський історико-культурний заповідник, Міжнародний інститут афонської спадщини) з доповіддю на тему: «Воскресенська церква на Київському Подолі».

Внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну з лютого 2022 року в місті Києві було пошкоджено 59 об'єктів культурної спадщини. Постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2022 р. № 1342 «Про затвердження Порядку проведення окремих видів робіт на об'єктах культурної спадщини в умовах воєнного стану» визначено механізм оперативного реагування виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, військових адміністрацій, центральних органів виконавчої влади, органів управління та уповноважених органів охорони культурної спадщини, спрямований на ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації, пов'язаних із пошкодженням об'єктів культурної спадщини. Цей Порядок поширюється на протиаварійні, невідкладні консерваційні та ремонтні роботи на об'єктах культурної спадщини, які пошкоджені внаслідок воєнних дій у період збройної агресії російської федерації проти України відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та державних будівельних норм.

Фахівці Департаменту активно долучаються до обстежень пошкоджених об'єктів, ведуть Реєстр пошкоджених та зруйнованих об'єктів культурної спадщини м. Києва, надають фахову допомогу та документальний супровід.

РЕЄСТР

пошкоджених та зруйнованих об'єктів культурної спадщини м. Києва (2022–2024 рр.)

№	Дата події	Місцезнаходження пошкодженого або зруйнованого об'єкта	Назва об'єкта	Тип пошкодження	Інформація про відновлення
1.	01.03.2022	вул. Дорогожицька	Телевежа щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	інформація відсутня	інформація відсутня
2.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 15. Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків	Пам'ятка історії	В будівлі пошкоджено: 1) Фасадні дерев'яні аркові вікна першого поверху ; 2) Фасадні дерев'яні аркові вікна другого поверху ; 3) Дерев'яне вікно другого поверху 4) Дерев'яні вікна третього поверху 5) Світлові ліхтарі (всі скляні елементи розбиті та висипалися) 6) Автентичні двері центрального входу першого поверху 7) Захисні ролети першого та другого поверху 8) Внутрішні автентичні двері другого поверху 9) Покриття покрівлі (наявні просічення від уламків); 10) Стropильна частина покрівлі; 11) Систему охоронної сигналізації; 12) Систему підвісного освітлення у виставковому залі мистецтво Голландії; 13) Пошкоджено автентичний світильник на центральних сходах 14) Дерев'яну підлогу у виставкових залах; 15) Штори у виставкових приміщеннях другого поверху. Пошкоджено автентичний вітраж на першому поверсі будівлі . 16) Килим в вестибюлі та на центральних сходах	Були виконані невідкладні заходи щодо забезпечення будівлі музею а саме : прибрано частки розбитого скла ; ліквідовано аварійне звисання розбитого скла із світлових ліхтарів; проведено ремонт систем охоронно - тривожної сигналізації; відновлено роботу систем пожежної сигналізації; вікна виставкових залів першого та другого поверху буд № 15 зашиті та утеплені сандвіч панелями (плита OSB – поліетиленова плівка – базальтова вата - поліетиленова плівка - плита OSB);; приміщення музею прибрані ; покрівля буд № 15 прибрана від великої кількості сміття: (піску, землі, часток мілкого щебня, гілок дерев); виконано консерваційні роботи на покрівельній частині світлових ліхтарів буд № 15. Відремонтовані ролети на фасадних вікнах будівлі. Також, науково-проектна документація на першочергові та реставраційні роботи погоджена, дозвіл надано. Роботи тривають.
3.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 17. Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків	Пам'ятка історії, архітектури місцевого значення	В будівлі пошкоджено 1) Фасадні металопластикові аркові вікна 2) Фасадні металопластикові аркові двері 3) Металопластикові вікна цокольного поверху	Були виконані невідкладні заходи щодо забезпечення будівель музею а саме : прибрано частки розбитого скла ; ліквідовано аварійне звисання

				4) Фасадні дерев'яні аркові вікна третього поверху 5) Світловий ліхтар. 6) Стропильна частина покрівлі. 7) Покриття покрівлі. 8) Систему охоронної сигналізації. 9) Захисні ролети першого та другого поверху	розбитого скла із світлових ліхтарів; проведено ремонт систем охоронно - тривожної сигналізації; відновлено роботу систем пожежної сигналізації; замінено розбиті секції скла зовнішнього світлового ліхтаря на покрівлі буд № 17 ; відновлено скління на вікнах третього поверху та відремонтовано металопластикові вікна в буд № 17; приміщення музею прибрані, відремонтовані ролети на фасадних вікнах будівлі. Також, науково-проектна документація на першочергові та реставраційні роботи погоджено, дозвіл надано. Роботи тривають.
4.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 9 Національний музей "Київська картинна галерея"	Пам'ятка історії	Пошкоджено та частково зруйновано скляну покрівлю (світлові ліхтарі), вибито вікна, пошкоджено аутентичні віконні рами, окремі внутрішні приміщення, паркетну підлогу	Проведено у повному обсягу першочергові протиаварійні роботи. Розпочато роботи з відновлення приміщення в межах виділених бюджетних коштів. Науково-проектна документація на першочергові та реставраційні роботи погоджено, дозвіл надано. Роботи тривають.
5.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 95 Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького	Пам'ятка архітектури	В будівлі пошкоджено: вертикальні несучі елементи (цегляні стіни); віконні блоки дерев'яні із склінням; вхідні дерев'яні дверні блоки; опорядження стін та стель вапняною штукатуркою з подальшим фарбуванням; опорядження фасадів (декоративне опорядження внутрішніх стін штукатуркою та фасадними фарбами; металевий козирок над входом	Засклено розбиті вікна. Науково-проектна документація на першочергові та реставраційні роботи погоджено, дозвіл надано. Роботи тривають
6.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 97 Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького	Пам'ятка архітектури	В будівлі пошкоджено: Віконні блоки дерев'яні із склінням кімнатні; віконний блок дерев'яний із склінням даховий; дверний блок дерев'яний із склінням, декоративне опорядження зовнішніх цегляних стін шпаклівкою та фасадними фарбами, опорядження стін та стель вапняною штукатуркою з подальшим фарбуванням	Засклено розбиті вікна. Науково-проектна документація на першочергові та реставраційні роботи погоджено, дозвіл надано. Роботи тривають.
7.	10.10.2022	вул. Жилянська, 96	Пам'ятка історії	В будівлі пошкоджено:	інформація відсутня

		Музей видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького		цегляні стіни - штукатурка з фарбуванням та шпалерами, дерев'яна несуча кроквяна система, цегляні перегородки, підлоги - дерев'яні пофарбовані дошки, ковrolін, віконні блоки дерев'яні зі склінням та металопластикові із склопакетами, дерев'яні дверні блоки, металопластиковий балконний дверний блок із склопакетом, штукатурка стелі з фарбуванням, ліпнина та підвісні стелі типу "Армстронг", піч цегляна Балкони - залізобетонні плити з металевим огороженням, світлові приямки - козирки з металевого оцинкованого листа по металевому каркасу, стіни приямків цегляні оштукатурені цементним розчином, світильники з лампами розжарювання та з люмінесцентними лампами.	
8.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 5, кв. 1, 3 Літературно-меморіальний музей-квартира П.Г. Тичини в м. Києві	Пам'ятка історії, архітектури	В приміщеннях музею пошкоджені: 1) дерев'яні вікна на 2 поверсі 2) металопластикові вікна на 1 поверсі	Проведено поточний ремонт по заміні вікон. Відновлено
9.	15.03.2022 08.07.2024	вул. Дегтярівська, 5 літ. А Театрально-видовищний заклад культури "Мала опера"	пам'ятка архітектури	<u>15.03.2022:</u> в будівлі пошкоджено: 1) віконне скло; 2) віконні склопакети; 3) віконні рами; 4) вхідні подвійні двері; 5) внутрішні двері; 6) штукатурка у холі на стелі; 7) шпалери. <u>17.09.2024</u> проведено комісійне обстеження пошкоджень.	Частково замінені вікна. Роботи з відновлення будуть проведені при наявності фінансування.
10.	10.10.2022	площа Європейська, 2 (Український дім)	Пам'ятка архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
11.	10.10.2022	площа Вокзальна, 1	Пам'ятка архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
12.	10.10.2022	вул. Велика Васильківська, 23	Пам'ятка архітектури та містобудування	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
13.	10.10.2022	Володимирській узвіз, 2	Пам'ятка архітектури та містобудування	Вибито скло у вікнах, пошкоджено тинькування фасаду	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
14.	10.10.2022	вул. Володимирська, 54	Пам'ятка містобудування і архітектури, історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
15.	10.10.2022	вул. Володимирська, 55	Пам'ятка містобудування і архітектури історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
16.	10.10.2022	вул. Володимирська, 57	Пам'ятка історії, містобудування і архітектури	Вибито скло у вікнах	інформація відсутня

17.	10.10.2022	вул. Володимирська, 58	Пам'ятка містобудування та архітектури	Вибито скло у вікнах, в деяких віконних прорізах вибухом зміщено віконні рами, пошкоджено тинькування фасаду	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
18.	10.10.2022	вул. Володимирська, 60	Пам'ятка архітектур	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
19.	10.10.2022	вул. Володимирська, 62	Пам'ятка містобудування та архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
20.	10.10.2022	вул. Б.Хмельницького, 11	Пам'ятка архітектури, історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
21.	10.10.2022	вул. Б.Хмельницького, 15	Пам'ятка історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
22.	10.10.2022	бульв. Т.Шевченка, 14	Пам'ятка архітектури історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
23.	10.10.2022	бульв. Т.Шевченка, 17	Пам'ятка історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
24.	10.10.2022	бульв. Т.Шевченка, 18	Пам'ятка архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
25.	10.10.2022	бульв. Т.Шевченка, 12	Пам'ятка містобудування і архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
26.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 11	Пам'ятка історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
27.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 13	Пам'ятка архітектури та містобудування	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
28.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 19	Пам'ятка архітектури	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
29.	10.10.2022	вул. Терещенківська, 21	Пам'ятка архітектури	Вибито скло у вікнах та конструкції атріуму, пошкоджено елементи фасаду	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
30.	10.10.2022	вул. Жилянська, 85 (ТЕЦ)	Пам'ятка архітектури	Зазнало значних пошкоджень	Науково-проектна документація на першочергові протиаварійні роботи погоджена, дозвіл надано. Роботи тривають
31.	10.10.2022	вул. Жилянська, 120-а	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
32.	10.10.2022	вул. Пушкінська, 22А	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
33.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 109	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
34.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 89	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
35.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 99	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон

36.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 101	Пам'ятка історії	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
37.	10.10.2022	вул. Саксаганського, 103	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
38.	31.12.2022	вул. Предславинська, 30-А	Училище міське ім. М.В.Гоголя пам'ятка архітектури та містобудування	Пошкоджено вікна, двері	інформація відсутня
39.	31.12.2022	вул. Велика Васильківська, 103	Державне підприємство «Національний палац мистецтв «Україна» пам'ятка архітектури	Вибито шибки та пошкоджено віконні склопакети бокового та дворового фасаду	інформація відсутня
40.	17.10.2022	Станція метро "Університет"	Пам'ятка архітектури місцевого значення	Пошкодження скління металевих віконних блоків будівлі вестибюлю станції "Університет"	Проведено поточний ремонт по заміні вікон.
41.	17.10.2022	вул. Терещенківська, 23-25/10	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон
42.	17.10.2022	вул. Володимирська, 43	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон.
43.	17.10.2022	вул. Євгена Чикаленка № 28/9 літер А (колишня вул. Пушкінська)	друге комерційне училище	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон.
44.	23.01.2024	пров. Платонівський, 3	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини		інформація відсутня
45.	23.01.2024	вул. Архітектора Кобелева, 1/5	притулок, пам'ятка історії	Пошкоджено вікна, двері, частково покриття даху	Проведено поточний ремонт по заміні вікон.
46.	08.07.2024	вул. Чорновола, 28/1	Лікувальний корпус № 3 (в літері Б) пам'ятка	Зазнало значних пошкоджень	23.07.2024 проведено комісійний огляд, складено акт огляду технічного стану з наданням висновків та рекомендацій щодо подальших дій. Науково-проектної документації на проведення першочергових протиаварійних робіт в процесі розробки
47.	08.07.2024	вул. Чорновола, 28/1	Будівля №9 (літ. А) адміністративний корпус НДСЛ «Охматдит» МОЗ України, щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Зазнало значних пошкоджень	23.07.2024 проведено комісійний огляд, складено акт огляду технічного стану з наданням висновків та рекомендацій щодо подальших дій. Науково-проектної документації на проведення першочергових

					протиаварійних робіт в процесі розробки
48.	08.07.2024	просп. Берестейський, 11 літера А	Палац одружень (Палац урочистих подій) щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	Проведено поточний ремонт по заміні вікон.
49.	08.07.2024	вул. Студентська, 5/7 літера А	Пам'ятка архітектури місцевого значення	Вибито скло у вікнах	інформація відсутня
50.	08.07.2024	вул. Чорновол, 26/2	Житловий будинок щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Вибито скло у вікнах	інформація відсутня
51.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 55	Житловий будинок пам'ятка архітектури		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
52.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 58/2 А	Житловий будинок пам'ятка архітектури та містобудування		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
53.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 74	Житловий будинок пам'ятка архітектури та містобудування		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
54.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 76	Житловий будинок пам'ятка архітектури		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
55.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 81	Житловий будинок пам'ятка архітектури та містобудування		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
56.	08.07.2024	вул. Січових Стрільців, 84	Житловий будинок пам'ятка архітектури та містобудування		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
57.	08.07.2024	вул. Студентська, 11	Житловий будинок пам'ятка архітектури		обстеження виконує КП «Київекспертиза»
58.	20.12.2024	вул. В. Васильківська, 75	Будинок притчу пам'ятка національного значення	Вибиті вікна, наявна хвильова «контузія» будівлі	27.12.2024 проведено комісійний огляд, складено акт огляду технічного стану з наданням висновків та рекомендацій
59.	20.12.2024	вул. Велика Васильківська, 75	Миколаївський костіол	Пошкоджене отримало вітражне полотно центрального вікна «Троянда»	20.12.2024 проведено комісійне обстеження, складено акт огляду технічного стану з наданням висновків та рекомендацій